

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka (spr.)
Sędziowie:	SSO Grzegorz Tyrka SSR del. Anna Capik-Pater
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2018r. w Gliwicach

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko Spółce (...) Spółce Akcyjnej w B.

o rekompensatę za deputat węglowy

na skutek apelacji powódki

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w T. G.

z dnia 28 maja 2018 r. **sygn. akt** IV P 200/18

oraz zażalenia pozwanej na postanowienie zawarte w punkcie 2

wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w T. G.

z dnia 28 maja 2018 r. **sygn. akt** IV P 200/18

1) oddala apelację powódki;

2) oddala zażalenie pozwanej;

3) odstępuje od obciążania powódki kosztami zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater (-) SSO Teresa Kalinka (spr.) (-) SSO Grzegorz Tyrka

Sędzia Przewodniczący Sędzia

UZASADNIENIE

Wyrokiem zaocznym z dnia 28 maja 2018 roku Sąd Rejonowy w T. G. oddalił powództwo M. K. przeciwko Spółce (...) SA w B. o świadczenie rekompensacyjne z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla.

Wyrok zapadł po ustaleniu następującego stanu faktycznego:

K. K. pracował na KWK (...) od 1983 roku. W dniu 10 czerwca 2003 roku uległ wypadkowi, w następstwie czego zmarł w dniu 25 czerwca 2003 roku. Powódka od dnia 25 czerwca 2003 roku otrzymuje rentę rodzinną.

Powódka zwróciła się o zapłatę świadczenia rekompensacyjnego do pozwanej Spółki. Pismem z dnia 19 marca 2018 roku pozwana Spółka odmówiła przyznania rekompensaty. Pozwana nie złożyła odpowiedzi na pozew.

Zdaniem Sądu Rejonowego powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Sąd I instancji przytoczył treść art. 4 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 12 października 2017 r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla

Wskazał, że zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy pod pojęciem osoby uprawnionej rozumie się emeryta i rencistę mających ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy i pobierających to świadczenie, uprawnionych w trakcie pobierania świadczenia z tytułu emerytury lub renty do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń, a także wdowy, wdowców i sieroty mających ustalone prawo do renty rodzinnej po osobie, o której mowa wyżej.

Przesłankami warunkującymi prawo do otrzymania świadczenia rekompensacyjnego są przejście na emeryturę lub rentę z przedsiębiorstwa górniczego oraz posiadanie prawa do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układu zbiorowego pracy, porozumienia lub innej regulacji obowiązującej w przedsiębiorstwie górniczym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń.

Osobą uprawnioną w rozumieniu niniejszej ustawy jest emeryt lub rencista, który nie tylko miał ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, ale również pobierał świadczenie z tego tytułu. Ponadto osobą uprawnioną jest wdowa, wdowiec i sieroty mający ustawowe prawo do renty rodzinnej po osobie uprawnionej.. W tym przypadku rekompensatę w wysokości 10 000 zł dzieli się proporcjonalnie do liczby osób uprawnionych po zmarłym.

Powódka nie spełnia wymogów ustawowych uprawniających do świadczenia rekompensacyjnego z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla, bowiem nie jest wdową po osobie uprawnionej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy. Powódka jest wdową po zmarłym pracowniku. O tym, że powyższa ustawa nie uznaje powódki za osobę uprawnioną świadczy również projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla, który ma wprowadzić dopiero możliwość uzyskania świadczenia przez między innymi wdowy po zmarłych pracownikach.

Wobec powyższego żądanie pozwu należało oddalić.

Na podstawie art. 102 kpc Sąd odstąpił od obciążania powódki kosztami procesu.

W apelacji od wyroku M. K. wniosła o wypłacenie jednorazowej rekompensaty w wysokości 10 000 zł. Nie zgadzała się z wyrokiem Sądu Rejonowego, ponieważ mąż zmarł w wyniku wypadku przy pracy. Po śmierci męża wspólnie z dziećmi miała przyznane bony węglowe wysokości 3 ton rocznie aż do 2014 roku.

Pozwana wniosła zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego zawarte w wyroku w przedmiocie kosztów procesu. Zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, a to art. 98 k.p.c. w związku z artykułem 102 k.p.c. poprzez odstąpienie od obciążania powódki kosztami postępowania mimo przegrania sprawy, także pomimo niezastnienia w niniejszej sprawie przesłanek, o których mowa w aart. 102 k.p.c., to jest przy wypadku szczególnie uzasadnionego. Zarzuciła

naruszenie przepisów prawa materialnego, a to § 2 pkt 4 w związku z § 9 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych, poprzez jego niezastosowanie. Wniosła o zmianę postanowienia w zaskarżonym zakresie i zasądzenie od powódki na rzecz Spółki (...) kwoty 1350 zł tytułem kosztów postępowania radcy prawnego według norm przepisanych i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej obowiązku zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, z tym kosztów radcy prawnego według norm przepisanych.

Powódka wniosła o odstąpienie od obciążania kosztami postępowania zażaleniowego, ponieważ jest uprawniona do renty rodzinnej w wysokości 1202 zł. Drugą część renty rodzinnej otrzymuje syn. Powódka zamieszkuje z córką i wnukiem.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej obowiązku zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa radcy prawnego według norm przepisanych. Pozwana podniosła, że stanowisko powódki jest błędne, ponieważ wdowa po pracowniku jest stroną uprawnioną w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. 2017 pozycja 1971). Apelacja powódki wynika z niezrozumienia przepisów przedmiotowej ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powódki nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd drugiej instancji w całości podziela stanowisko pozwanej zawarte w odpowiedzi na apelację, jak również stanowisko Sądu Rejonowego, że powódka nie jest osobą uprawnioną w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla. Mąż powódki w chwili śmierci nie był emerytem ani rencistą mającym ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy i pobierającym to świadczenie. Nie był uprawnionym emerytem ani rencistą do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym. W związku z tym na podstawie powołanej ustawy powódka nie może nabyć prawa do świadczenia rekompensacyjnego z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla. Faktem jest, że powódka utraciła prawo do bezpłatnego węgla, ale do chwili nowelizacji przedmiotowej ustawy bądź uchwalenia nowego aktu prawnego przyznającego prawo do tego świadczenia również po pracownikach żądanie jest niezasadne i podlega oddaleniu.

W związku z tym apelację oddalono na podstawie art. 385 k.p.c.

Na marginesie warto dodać, że skoro to renty rodzinnej po zmarłym pracowniku są uprawnione dwie osoby, to powódka nie może domagać się rekompensaty w pełnej wysokości.

Oddaleniu podlega również zażalenie pozwanej, albowiem w wniosek o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego nie został zgłoszony do czasu zamknięcia rozprawy. Odpowiedź na pozew z w przedmiotowej sprawie zawierająca wniosek o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wpłynęła do Sądu dnia 28 maja 2018 roku o godzinie 12.15 po wydaniu wyroku zaocznego. W związku z powyższym Sąd Rejonowy nie miał podstaw do wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Art. 109 § 1. k.p.c. stanowi, że roszczenie o zwrot kosztów wygasa, jeśli strona najpóźniej przed zamknięciem rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie orzeczenia nie złoży sądowi spisu kosztów albo nie zgłosi wniosku o przyznanie kosztów według norm przepisanych.. Skoro wniosek pozwanej uznać należało za spóźniony, to tym samym zażalenie w przedmiocie odmowy przyznania kosztów zastępstwa procesowego uznać należało za bezpodstawne. Zażalenie oddalono na podstawie art 397 §1,2 k.p.c. w związku z art. 385 k.p.c.

Sąd drugiej instancji odstąpił również od obciążania powódki kosztami postępowania apelacyjnego biorąc pod uwagę jej sytuację rodzinną i majątkową, niską świadomość prawną. Pozwana przyznaje, że powódka występuje z żądaniem, ponieważ nie rozumie przepisów ustawy na podstawie której dochodzi świadczenia rekompensacyjnego. Powódka

na swoje utrzymanie dysponuje kwotą 1200 złotych ,a dodatkowo mieszka z córką samotnie wychowującą dziecko. Zdaniem Sądu obciążenie powódki kosztami postępowania w sprawie, w tym kosztami zastępstwa procesowego za II instancję w jakiegokolwiek wysokości stanowiłoby nadmierne obciążenie . Nie bez znaczenia pozostaje okoliczność, że ustawodawca w sposób nieuzasadniony pominął grupę wdów po byłych pracownikach, mimo że osoby te również utraciły korzyści w postaci deputatu węglowego. Zdaniem Sądu II instancji zasadne jest zastosowanie art. 102 k.p.c. w niniejszej sprawie.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater (-) SSO Teresa Kalinka (spr.) (-) SSO Grzegorz Tyrka

Sędzia Przewodniczący Sędzia